

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตพยาบาล 2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนิสิต ปัจจัยด้านการเรียนของนิสิต และปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตพยาบาล 3) อำนาจการทำนายการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตพยาบาลโดยใช้ปัจจัยด้านนิสิต ปัจจัยด้านการเรียนของนิสิตและปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นตัวทำนาย ประชากรเป้าหมายในการวิจัยคือนิสิตพยาบาลชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ทั้งหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie และ Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 247 คน เลือกตัวอย่างตามสัดส่วนของนิสิตแต่ละกลุ่ม ด้วยการสุ่มอย่างง่าย ตัวแปรอิสระได้แก่ ปัจจัยด้านนิสิต มี 8 ตัวแปร ปัจจัยด้านการเรียนของนิสิต มี 3 ตัวแปร ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน มี 2 ตัวแปร สัมประสิทธิ์แอลฟา ความเชื่อมั่นของแบบวัดของปัจจัยต่าง ๆ เท่ากับ .93, .83 และ .92 ตามลำดับ ตัวแปรตาม คือการคิดอย่างมีวิจารณญาณมี 6 องค์ประกอบ สัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .75 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์อย่างง่าย สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตทั้งสี่กลุ่มสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มของแบบวัดซึ่งคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง นิสิตพยาบาลปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านิสิตพยาบาลปีที่ 3 นิสิตปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต มีคะแนนเฉลี่ยการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านิสิตพยาบาลปีที่ 4 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) และนิสิตพยาบาลปีที่ 3 ทั้งสองหลักสูตร

ปัจจัยด้านนิสิต ปัจจัยด้านการเรียนของนิสิตและปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .60 ตัวแปรต้น 10 ตัวจาก 13 ตัว มีความสัมพันธ์กับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดตัวแรก คือ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แรงจูงใจด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น การใช้เวลาในการเรียน และประสบการณ์ในการเรียน

ในภาพรวมนั้น ตัวแปรที่เป็นตัวทำนายการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ดีที่สุดคือ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ตัวทำนายที่ดีถัดมาคือการใช้เวลาเรียนของนิสิต พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นตัวทำนายการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตพยาบาลที่ดีที่สุด ทั้งนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)